

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Egy hasábes petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű és hosszabb tartású hirdetések árát külön megbeszélés után lehet megállapítani.

Egy egész élet tévedése.

Irta: **Kalocsa Róza.**

Hogy valaki egy vagy más dologban tévedhessen, az természetesen mindennapi eset. De hogy valaki egy egész életet leéljen téves meggyőződésben, és csak legeslegutóljára lássa be nagy tévedését és akkor kérjen bocsánatot a mikor az ellenkezőről való bizonyítékok csöbstől hullanak árva fejére, csak énelem történhetik meg.

Ugyanis: én egészen a legutóbbi napokig abban a meggyőződésben éltem, hogy nekem kötelességem a reám bízott növendék leányok lelkébe belecsepegtetni, szívökben ápolni a magyar nyelv, költészet és zene ismeretét és szeretetét és ily módon — minthogy a növendékleány — idővel — nő és anya leendő és a családnak alapföltétele, — mely családját hatalmasan befolyásolva — két vagy három ezer családban szilárd alapot vehetnek a magyar nyelv, költészet és zene által a magyar nemzeti érzületnek, hazaszeretetének. Milyen elbizakodás! Milyen csalódás! Meghunyáskodva kérek bocsánatot tévedésemtől.

Pedig hamarabb, sokkal hamarabb kijózanodhattam volna, mert ebbeli tévedésekre figyelmeztettek sokan, gyakran

szelid érvekkel, máskor lesújtó magyarázatokkal.

Igaz, hogy édes apám meghagyta nekem, hogy ellenmondó ne legyek . . . de arra elfelejtett megtanítani, hogy meggyőződésemet is rendeljem alá a mások belátásának. Így aztán beszélhettem nekem akárki, magyarázhatta az ellenkezőt, én csak mentem a magam konok feje után.

Igy esett aztán, hogy az 1864. évben Budapesten átvettem egy nőnevelőt, és én ezt a magyar leányok nevelő intézetének akartam átalakítani, a miért aztán kaptam gúnyt, kárhözhatást eleget, mert bár szerződöttem német nyelvű és francia nevelőnőket; de mert a magyar nyelvet is akartam ápolni minden áron, növendékeimet elve tételeztem, mert a szülők biz azért nem fizetik a drága pénzt, a mit otthon a cselédektől is megtanulhatnak gyermekeik!

És mennyire igazuk volt, csak én, csak én nem akartam belátni ezt az igazságot, és csak folytattam, magyaráztam a magyar nyelv törvényeit, művészi szépségeit, zenéjével való annyira összeforrását, hogy dalainak, költeményeinek már maga a versalakja is zene, és pedig kiválóan magyar zene. Tegyen kísérletet bárki az Arany

János Pázmán lovagjával, azonnal tapasztalhatja, hogy annak a balladának első része sok, hosszú és hangsúlyos szótagjánál fogva megfelel a zenei «classunak» és a második része határozottan «csárdás» rythmusban van tartva.

De én is meathető vagyok makacs kitarásomért a magyar nemzeti szellem ápolására nézve és hogy ennek kiváló eszközeiül magyar nyelvünket, költészetünket és magyar zenénket tartom; ennek oka pedig első helyen tanulmányaimban rejlik, aztán meg azt gondoltam, hogy ezeknek ápolása minden magyartanonak kötelessége. Tehát én is kötelességemnek, sőt életem céljának, feladatának tekintetem azt.

Tanulmányaim között még egykor azt találtam, hogy Attila lakomainál dalmokok jelentek meg, kik a hunok hőstetteit énekelték. A dal hatása az összegyűlt barbárokra rendkívüli volt, az ifjak lelkesültek, a férfiak mérően egy helyre nézve merengtek a hallottakon, az öregek könnyeztek. De mindnyájukat egyetlen érzelem lelkesítette: a hunok harcai dicsősége! Egyetlen érzelem, az összetartozás, a nemzeti érzület volt az bár különféle alakban nyilvánult. Az ifjak előtt a dicső példa követésre buzdítva őket; a férfiak kéjelegtek

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Emléksorok az utcák keresztelésére.

Irta: **Sütő Sándor.**

Mindenütt úgy van, hol ujszülött jön elő
Hogy nem soká kesik ott a keresztelő:
Neveket adnak a fiúnak, vagy lánynak
Ne maradjon szegény sokáig pogánynak,

Egy tanácsnokunknál született egy eszme,
Melyről már azt hittük el is lesz tan veszve.
Vagy majd idők folytan elhal névtelenül,
Mint elavult kérdés többé fel se merül.

De a város atyák másként gondolkoztak:
Az ujszülött sorsa felett határoztak.
Erősödvé vitték a keresztelésre
S ténynyé vált az utcák új elnevezése.

A nagy keresztelő megtörtént hát nálunk
S utca feliratul nagy neveket látunk.
Terek, utak, utcák apraja es nagyja,
A sok furcsa nevet mindenik elhagyja,

Hogy mily furcsán hangzott az utcák volt
czime,
Tessek meghallgatni, elsorolom, ime:

Barna, Magos, Karcus, Leány, Kar, Sziv és Csók,
Csakis együtt vére lehetnek ezek jók.
De utcák neveül nem pázolnak es-ze
Mert egy kevés humor mindig van így közte.

De ez még magában nem volna tan hiba,
Sokkal furcsább ennél utczának a Liba.
Rucza, Kakas, Bárány, sülve pompás étek
Elsmerem én azt, ellenök nem vétek.

Zöldfa, Serház, Vendég, Veres, Retek utczák
Egyes mellé írva ugy-e milyen furcsák?
Ha az ember őket így mind össze hozná,
Készen egy vendéglő, csak étlap kell hozzá.

Ha méz ráadásul hogy ne mondjak sokat,
Hozzá felsorolom az iparosokat,
Kiknek mestersége utca nevül szolgált,
Könnyen rendezhetnék egy jól sikerült bált.

Timár, Varga, Késes, Kötele-, Szappanos.
Ide számítva még Perczes, Bádogos
Mi kell még ezekhez, bárki eltalálja,
Hogy multság legyen, hát a Racz bandája,

Pacsirta, Borz, Hal, Sas, Sirály meg a Gólya
Utcák voltak szintén elnevezve róla,
Valogattak össze ezekből eleget
Kitelnek belőle egy állatsereglet.

Ajtó, Gyar, Berek, Domb, Cserepes, Ótmalom
Nagyon szép így együtt, magam is megvallom
Jobban illenének tán a telekkönyvbe
Mint névfórlásul utczába, vagy közbe.

Szél, Nap, Hajnal, Csillag voltak utca nevek.
Ha tovább kutatom, tudj Isten mit lelek?
Hát még a Darabos, Szegletes, Kandia!
Kut, Cser, Zsák, Csik, Kigyó és Nagypérfia

Maradt ki közülök Isten tudja mennyi!
Nem sorolom tovább, elég ebből ennyi.
Csak azt teszem hozzá minden trefa mellett,
Az új elnevezés már nagyon is kellett.

Utcáink nevei elmennek hát sorba
A rég megérdemelt esenes nyugalomba.
Lehet hogy idővel eszünkbe se jutnak,
Meggzokott sorsa ez régen már a multnak.

Olyanokat kapunk helyettök cserébe,
Ezek mellett kinek jutnak eszébe?!
Mert azok a nevek, miket majd felírnak,
Fénnyel, dicsőséggel, hatalommal bírnak.

A sok dicső név közt, melyeket majd látnak,
Említsük először Felséges Királyunk.
A ki országunknak oly sok jót tesz s akar,
Érte élni, halni, mindig kész a magyar —

József főherczegünk neve is ott ragyog.
Mintha csak mondana: «én veletek vagyok»
Miénk is volt mindig, mi pedig övei,
Azert, sok halálval tartozunk mi neki.

Árpád apánk neve következik sorba.
Ki ép oly dicső volt ama régi korba.
Fényes érdeméül nem említek többet:
Hazát szerzett nekünk áldott magyar földet.

Hunyady, Rákóczy, Bocskay Apaffy,
Régi dicsőségünk vezér férfiai
Zapolya, Bercsényi, Bém Nagy, Sándor, Bethlen
Mind fénylő csillag a magyar történetben.

hősi bátorságuk és vitézségük tudatában
míg az öregek édesen fájó érzélemmel
gondoltak az elmúlt dicső napokra.

Igen, a nyelv költészet és
zene az, mely egy nemzetben fenn-
tartja a közérzetet, az összetartozást. E
drága háromság nélkül »szé hull nem-
zetünk.» És bekövetkezik az az állapot,
melyről azt mondja a költő:

Feledte nyelvét, és szokásait,
Nevette azt, a miért apja halt,
Oltárán mást Istennek áldozott.*)

Ur isten bűnül föl ne ródd neki!
Hiszen csak álmodott, míg ezt levé!

Vajjon a »Talpra magyar!« lelkesítő
dal nélkül siettek volna-e oly sokan a
harczba meghalni a hazáért és szabad-
ságért.

És, ki tudná megmondani: a népek
hány egyszerű fia buzdult fel és sora-
kozott a hővédek közé, mikor a czi-
gányok hedejüje mellett énekelték:

Kossuth Lajos azt izente

Éljen a haza.

A tanulatlan legény is megértette e
dalból, hogy az édes haza van veszély-
ben, azért:

Mindnyájunknak el kell menni,

harczolni a hazáért, a szabadságért.

És azután, mikor jöttek azok az
elnyomtatás kétségbe ejtő évei, nem-e
a költő jött enyhétadó, vigasztaló sza-
vával:

Legyen a dal fájdalom, merengő,
Fiaim! Csak énekeljétek.

*) Mózes X parancsolatából I. parancsolat: »És
ne legyen teneked idegen az istened én előttem.«

Verbőczy, Péczely, Deák, Diószegi
Tudomány hatalmat e név mind hirdeti.
Loranffy, Meliusz, aranyszajú Révész
Jellemzi őket a tudomány és lángész.

Arany, Verősmarthy, Petőfi, Jókai
Magyar irodalmunk egy-egy csillagai,
Kik műveik után, lettek dicsők nagyok,
Feledhetetlenek és halhatatlanok.

Dégefeld, Simonffy, Gönczy, Baross Gábor
Nagy nevek közül ime itt egy egész tábor.
Debreczen városnak mindenik utcája.
Kap egy-egy ily nevet s büszkék leszünk rája.

Halaképen ezért fiatalok, vének
Emlegetjük nevet Vecsey Imrénének.
Mert ez a szép szemé ő nála született,
Ő adott ez ügynek kellő lendületet.

Varosi tanácsunk nem sokáig késett,
Az új elnevezés befejezett tény lett. —
S e tekintetbe már nem hiányzik egyéb;
A felirásokat, mihamar megtegyék.

En meg csak azt teszem hozzá mindezekhez
Hogy legyünk méltóak ama nagy neve hez!
Mert azok a nevek dicsőség tanúi,
Nem lehet hozzájuk érdem nélkül nyulni.

Szívvel, lélekkel hat azon törekedjünk:
E sok fenyves nevet meg is érdemeljük.
Ha megelégedzünk magunkról tán néha,
Ama sok dicső név legyen egy-egy péda.

Melyek viselői nekünk megmutatták,
Hogy kell szeretni az Isten, vallást hazát.
Hazaszeretet: az ország virágzása!
Együtt jár vele az Ur Isten áldása. —

Debreczen, 1898. február 5.

Mert:

Isten könyéből költő támadott.
S a költő fájó énekésire
Fölbredett az alvó tetszhalott!

Igen, fölbredett a nemzeti érzület,
Uj életerő zsongott át a nemzet testén
és ment előre, minden téren hódítva,
győzelmesen.

És vajjon szerelmünk, csalódásunk
nem nyer-e kifejezést, vigasztalást édes
magyar dalainkban:

Volt szeretőm, esztendeig sirattam,
Az nekem a mindennapi halottam
Most is megvan a hűtelen, de másnál.
Ej! no hiszen, több is veszett Monácsnál!

Vagy:

Gondolj merészet és nagyot,
És tedd rá életed;
Nem vész el bármely sors között,
Ki el nem esüggedett.

Azt is megtanultam hogy minden
nemzetnek, ugy a magyarnak is ókori
történetét az igricz-ek, hagedősök és az
ezeknek dalaiból származó mondák őriz-
ték meg.

Volt idő, a mikor nemzetük nagy-
jai eldobták maguktól nyelvüket, dalai-
kat, zenéjüket. A nyelvet megőrizte a
nép, zenéket az a faluvégi sátoros
pária, kiknek gazdagok asztaláról csak
a morzsák jutottak.

Minő megbecsülhetetlen, minő drá-
ga kincset őriztek meg ezek: a nép és
a cigányok a magyar nemzet szá-
mára.

A nemzeti élet, a nemzeti lét föl-
lételeit.

Mert nyelvében él a nemzet, és ezt
a nyelvet, remek szép zengzetes nyelv-
vünket a nép őrizte meg számunkra. És
a cigányok. Különleges, sajátos dall
és zenét, melyhez hasonló egyetlen nem-
zetnek sincs, és a mely annyira össze-
van forrva nemzeti jellegünkkel, véral-
kotunkkal, szabadságra vágódó szenvedé-
lyes érzelmeink csak ebben, csak ép-
pen ebben a zenében tud teljes erejé-
ből nyilvánulni, mert csak éppen ebben
van az az igazi magyar lelkesedésre buz-
dító elem.

Miért van a Marseillaisenek is oly
szilaj, oly minden mértéket meghaladó
hatása reánk?

Mert az a mi alapjellemünkhöz ro-
konérzelmű, a szabadság után való
vágygyal fejezi ki Szabadságdal az is,
mint mi Rókoköznyk.

Ilyen és ehhez hasonló érzelmek és
meggyőződések tartották fogva az én
lelkemet egész az utóbbi napokig, ezért
tartottam én harminczöt éven át kö-
tességeknek, növendékeimnek nyelvünk,
költészetünk és zenénk szeretetére ta-
nítani, de Magyarország legma-
gyarabb városának zenedéje és zene-
akadémiája meggyőztek tévedésemről,
mert mindkettő kétségen kívül a leghe-
lyesebben járt el akkor, a mikor teljes
erejükből csaknem kizárólag azugyne-
vezett classikus zenét kultiválják, sutba
dobva, méltó helyére a magyar zenét, a
mint azt mindkettőnek legutóbbi hang-
versenye bizonyítja.

En is szerettem volna növendéke-
inkkel egy kis iskolai hangversenyt ren-
dezni, de megrögzött balvéleményemhez
híven a legmagyarabb városnak magyar

leányiskolájában nagyobbára magyar da-
llokkal és magyar zeneművekkel. Azon-
ban illetékes helyről azt az értesítést
nyertem:

— Mit mondanának erre a zene-
dében, meg a zeneakadémiában!

Megdöbbsentem, igazuk van, hiszen
azok csak értenek hozzá százszorta
jobban, mint én, az iskolában rekedt
ember elavult nemzeties érzelmeivel.

Azonban talán még ez sem győ-
zött volna meg teljesen, hanem egy nő-
vendékem, kinek szintén szerep jutott
volna az iskolai hangversenyben, a (pél-
da hát!) szörnyű kicsinyléssel és megve-
téssel mondá, még pedig tölem tanult
tisztá magyar nyelven:

En sem nem értem, sem nem ér-
zem a magyar dalt, azért nem is sze-
retem.

E mondás, született magyar nemes
leánys az én tanítványom ajakáról
véggépp legyőzött. És a mit be nem
bírtam látni harminczöt év alatt, most
saját tanítványom hatalmasan értésemre
adta, hogy örökös tévedésben voltam.
Idegen, classikus zenét kell nekünk
kultuvalnunk: Oltárunkon ide-
gen isteneknek kell áldoz-
nunk. És ezzel aztán megleltük a
helyes irányt!

Bocsásd meg e káromlást én drága
magyar nyelvem, költészetem, zeném!
Te hármass védő s megtartói nemze-
tünknek. Ki innen pénzváltók és ga-
lamkufárok! Mert az én házam imád-
ságnak háza. Máté ev. XXI. 12.

A munkás dalegylet közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 8.

Élénk érdeklődés mellett tartotta meg
vasárnap délután évi rendes közgyűlést a
»Debreczeni Munkás Dalegylet« csapó-utcai
helyiségében.

Horkay Lajos ref. tanító és egyleti
elnök üdvözölve a tagokat, megnyitja a gyű-
lést s betérjeszti a számvizsgáló bizottság
jelentését, mely szerint a dalegylet múlt évi
számadása 546 frt 55 kr. bevétellel, 517 frt
95 kr. kiadással záratott le s így a pénztári
maradvány az 1897. évre 30 frt 60 kr. A
számvizsgálók által javasolt felmentést és
köszönetet Kurján Gyula pénztárnok
részére örömmel teszi magáéva a köz-
gyűlés, tekintve az ő buzgó és lelkiismeretes
munkáját.

Ugyanessék felmentést és köszönetet
szavaztak id. Simkovicz Béla egyleti
gazdának is, kinek jelentése szerint az egylet
vagyonja 130 lelári szám alatt 1311 frt 15
kr. értéket képvisel.

A tárgysorozat következő pontját az
elnöki jelentés képezte, mely beszámolt az
egylet múlt évi működéséről s felsorolta a
nevezetesebb eseményeket. A nagy hatást
keltő és eljenzéssel többször felbeszakitott
jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvébe
véteik. Egyik legfontosabb határozata volt a
gyűlésnek az országszoros dalversenyen
való részvétel módozatainak megállapítása s
erre nézve az előkészületek megtétele.
Továbbá a költség előirányzat megállapítása,
mely 430 frt bevétellel szemben 407 frt
kiadást tüntet fel. A tagok munkakövének
emelését s működésük elismerését czélozza az
az intézkedés, mely a dalegyletben előtölt
szolgálati idő arányában az idősebb tagok-
nak érmeikkel kitüntetését hozza javaslatba.
A választmány ajánlataira tiszteletbeli
tagokul választottak gr. Zichy Geza, dr.

Schiauch Lőrincz gr. Degenfeld József és Dankó Mihály.

Ezután a tisztújításra került a sor, az egyházi választás megmutatta, hogy jó kezében van letéve a dalegylet sorsa az az elismerésre méltó fokozatos fejlődés, mely a Munkás Dalegyletnek városunk kulturális intézményei közt annyira számottevő helyet biztosít, nagy részben a volt tisztikar érdeme, melyhez azonban nem csekély mértékben járul a működő tagok szorgalma és ügyeskedése.

Közfelkialtással megválasztottak elnökké: Horvay Lajos, alelnökök: Nícht József, igazgatók: Nagy András, főjegyző: Kerekgyártó József, aljegyző: Czobor Károly, pénztárnok: Kurian Gyula, karnagynak: Keller Sándor, gazdának: id. Simkóvics Béla, helyettesének: ifj. Simkóvics Béla, zászlótartóknak: Farkas István és Privitzer József, leltarvizsgálók: Uri Mihály és Aszalós Lajos. Választmányi tagok: Makai Sándor, Nagy Antal, Kovács Mihály, Hoffmann Gusztáv, Vájan Antal, Nagy Dezső, Scherfel János, Készegi János, Nagy Bénéámin és Nagy József.

Az elnök buzdító zárszavai után a dalegylet jellegének éneklésével ért véget a közgyűlés.

A lelkészek jövedelmének kiegészítése.

Dotációs-kés törvényjavaslat.

Debreczen, február 8.

A kultuszminiszter a képviselőház ülésén beterjesztette azt a régen várt törvényjavaslatot, mely a lelkészek javadalmasításánál az állami segítséget intézményszerűen létesíti. A javaslat megokolása az állami segítséget az egyházpótló törvények folyamánának tünteti fel. A most benyújtott javaslat a nem katolikus vallásfelekezetek lelkészeinek kongruáját rendezi. Az első szakasza azonban ideiglenesen gondoskodik a latin, görög és örmény szertartású katolikus lelkészek jövedelmének kiegészítéséről, a végleges rendezés későbbre marad, költségeit a vallásalapból és az ezzel kapcsolatosan létesítendő kongrua-alapból fogják fődözni. A javaslat főbb szakaszai ezek:

1. §. A latin, görög és örmény szert. katolikus lelkészek jövedelmének (kongruájának) kiegészítése jelenleg rendezés alatt levő, míg a rendezés be nem következik, a legszűkebb anyagi viszonyok közt levő eme lelkészek jövedelmének ideiglenes kiegészítésére a törvényhozás az állami költségvetésben megfelelő külön összeget fog felvenni.

2. §. A törvényesen bevett többi vallásfelekezet 1898. évi január hónap 1-ig már rendszeresített lelkészi állásainak jövedelme az állampénztár terhére évi 800 illetőleg 400 frtra egészítették ki és a korábbi ezen határozat végrehajtására a jelen törvényben megállapított módon és időben utasították.

Az új lelkészi állások jövedelme csak akkor egészítették ki évi 800, illetőleg 400 frtra, ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter az új lelkészi állás szervezését az illető felekezet előterjesztése alapján indokoltan tartja.

3. §. A 2. §-ban meghatározott jövedelmi kiegészítés igénybe vétele végett a lelkészek illetékes felekezeti főhatóságuk illetőleg hitközségi előjáróságuk útján a szükséges adatok bemutatása mellett a jelen törvénynek hatályba lépésétől egy éven belül a vallás és közoktatásügyi miniszterhez fordulhatnak.

Az 1898. évi jan. hó 1-ig már rendszeresített új lelkészi állás, mely éven egy év alatt be nem jelentett, jövedelmi kiegészítésben nem részesíthető, kivéve azt az esetet, a midőn a bejelentés azért nem történt meg, mert a tényleg alkalmazott lelkész a 5. §-ban előírt képesítéssel nem bírván, 300 frtig terjedő jövedelmi kiegészítésre igényt nem tarthatott és jövedelme az öt megillető 400 frtot meghaladta.

A lelkészi jövedelmek kimutatása végett már eddig beszolgáltatott adatok annyiban vehetők figyelembe, a mennyiben azokat a vallás és közoktatásügyi miniszter elfogadhatónak találja.

4. §. Jövedelmének 800 frtra való kiegészítésére csak azon lelkésznek van igénye, ki igazolja azt, hogy az illető hittudományt valamely hittani intézetben a hazai középiskola 8 osztályának elvégzése után nyilvánosan vagy magánúton legalább 3 évig tanulta és az utóbbi esetben valamely hittani intézetben vizsgátt, továbbá hitfelekezete részéről szabályozott lelkészi képesítést nyert.

5. §. A 4. §-ban körülírt minősítést nem igazoló lelkész jövedelme csak 400 frtig egészíthető ki.

Ha azonban ily lelkész az említett minősítést később igazolja, az igazolás napjától számítva jövedelme már 800 frtig fog egészíthető.

Azon körülmény, hogy valamely jövedelmi kiegészítéssel ellátott lelkészi állás birtokosa 800 vagy 400 frtig élvezett-e jövedelmi kiegészítést, az utóbbi nézve figyelembe nem vehető: e tekintetben mindenkor a 4. §-ban körülírt minősítés lesz irányadó.

6. §. Ugy a 800 mint a 400 frtig terjedő jövedelmi kiegészítésre csak olyan lelkész bír igényvel, — a ki magyar állampolgárságát igazolja.

7. §. Nem részesülhet jövedelmi kiegészítésben, és ha részesült, azt elveszti az oly lelkész a ki:

a) jogerős büntetőbíróági ítélettel hivatalvesztésre szóló mellékbüntetéssel sújtott, a büntetőbíróág ítéletének jogerőre emelkedésétől kezdve a hivatalvesztés időtartama alatt;

b) aki állásához nem méltó súlyos erkölcsi vétséget követ el, vagy államellenes magatartást tanúsít e miatt büntetőbíróági ítélettel vagy fegyelmi uton elmarasztalva lett, a mennyiben a büntetőbíróág szabadságvesztés büntetésre ítélte, a szabadságvesztés büntetésének tartama alatt és a büntetés kiállításától egyébként a büntetőbíróági ítélet vagy fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének illetőleg a 9. §-ban említett miniszteri határozat feltételek napjától számított három évig.

Ha pedig a jelen §-nak b) pontjához képest már elmarasztalt lelkész az ott említett 3 év alatt vagy azután, ezen b) pontban említett erkölcsi vétség vagy államellenes magatartás miatt büntetőbíróági ítélettel vagy fegyelmi határozattal újabb elmarasztalva lett a jövedelmi kiegészítést a jelen szakasz harmadik bekezdésében megjelölt időponttól kezdve személyére nézve végleg elveszti.

Mit tekintendő államellenesnek: azt az 1893. évi XXVI. t. cz. 13 §-ának első bekezdése határozza meg.

8. §. Ha jövedelmi kiegészítésért a vallás és közoktatásügyi miniszterhez illetékes hatósága útján oly lelkész fordul, a ki ellen a 7 §-nak b) pontjához képest erkölcsi vétség vagy államellenes magatartás vétsége miatt kifogás emelhető, a vallás és közoktatásügyi miniszter az illetékes felekezeti hatóságot, ha az fegyelmi uton meg nem határozott a fegyelmi eljárás megindítására szólítja föl és ily esetben csakis az eljárás befejezése és az eredménynek hozzá történt bejelentése után intézkedik a jövedelmi kiegészítés megadása vagy megtagadása iránt.

9. §. Ha kiegészített jövedelemmel bíró lelkész ellen a vallás és közoktatásügyi miniszter előtt erkölcsi vétség vagy államellenes magatartás miatt alapos panasz emeltek a vallás- és közoktatásügyi miniszter az illetékes felekezeti hatóságot fegyelmi eljárás megindítására felszólítani köteles.

Ha a felekezeti hatóság a felszólítás dacára az illető lelkész ellen a fegyelmi eljárást foganatba nem tette, a vallás és közoktatásügyi miniszter a felszólítás kézbesítésétől számított három hónap elteltével a kiegészítési összeg megvonása iránt határoz.

Ha a felekezeti hatóság fegyelmi határozata az illető lelkész a panaszos alapos volta dacára állásában meghagyja: a vallás-

és közoktatásügyi miniszternek jogában áll a rendelkezésére álló adatok alapján a jövedelmi kiegészítést a 7 §. b) pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelően megvonni.

A jövedelmi kiegészítés megvonását kimondó miniszteri határozat az illetékes felekezeti hatóság fegyelmi ítéletének egyéb rendelkezéseit nem érinti.

10. §. A lelkészi jövedelem kiegészítése az állami költségvetésben e célra fölvetett javadalmazás terhére kilencz év alatt történik és pedig az első három év alatt fokozatosan a 2. §-ban említett összes lelkészek jövedelmének 600, illetve 300 frtra, a további 6 év alatt fokozatosan 800, illetve 400 frtra.

A többi szakasz azokat az alapelveket állapítja meg, melyek a jövedelemkiegészítés megállapítása céljából a jövedelmek és kiadások bevallásánál irányadók.

Zola az esküdtzék előtt.

— Távirati tudósítás alapján. —

Páris, febr. 7.

A tárgyalás előtt.

Az utcában kora reggel óta nagy tömegekben özönlik a nép a törvénykezési palota felé, hogy Zola pörének tárgyalásán jelen lehessen. A hangulat mindamellett csendes, ami nagy részben a hideg, szeles időjárásnak tulajdonítható, bár csillapító hatással volt az a manifesztum is, amelyet meg a Zola-ellenes lapok is közölnek és amely „Au français” ezim alatt Páris lakosságát csendre és nyugalomra inti.

A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett és a közönség számára a törvényhozási palota előtt is kijelölt a helyet, ahol megállhatnak.

A tegnapi lapok visszatükröztetik azt az érdeklődést, amely a pör iránt nemcsak Franciaországban, hanem világszerte mutatkozik. Sok jövendő és kombináció éri egymást arra nézve, hogy a beidézett tanuk közül kik fognak megjelenni. Ugy látszik, hogy a diplomáciai testület tagjain kívül, akiket be sem idéztek, a Zola által beidézett tanuk legnagyobb része meg fog jelenni. Hírlik, hogy a hadügyminiszter főhatalmazta a beidézett katonatiszteket, hogy a hozzájuk intézendő kérdésekre feleljenek, de csak addig a határig, amelyen túl felelősségük nem terjed. Ehhez képest a Gaulois értesülése szerint Mercier volt hadügyminiszter és Picquart ezredes is megjelenik, az utóbbi, miután jelenleg fogoly, egy rangjából katonatiszt kíséretében.

A Dupuy kabinet volt tagjai is elhatározták tegnap, hogy megjelennek. Megemlítjük itt, hogy a Dupuy-kabinetnek Faure Felix a jelenlegi köztársasági elnök, Barthoux és Hanotaux tábornok is tagjai voltak, akiket azonban Zola nem idéztetett be. Mindenestre több mint valószínű, hogy a hat volt miniszter a hozzájuk intézendő kérdésekre felelve, arra fog szorítkozni, hogy csak szorosán a vádra nyilatkozzanak, így tehát a Dreyfus-ügy egyáltalán szóba sem fog kerülni, miután Zolat egyedül a hadügyminiszter megsértésével vádolják.

Zola tegnap este érkezett Laboris és Clemenceau ügyvédekkel, akikkel megállapodott a védekezésre nézve.

Egy interviewer előtt Zola szóba hozta, hogy tizenegy nap óta naponta átlag 500 levelet kapott, a melyek legnagyobb részét sem nem olvashatta. Azt mondja, hogy akciója által ismét több oly embert vonzott magához, a kiket 40 év óta tőle elidegenítették. A levelek közt van sok szítkozó is, azok a legocsmányabbak s természetesen névtelenek. Ugy véli, hogy elcsufeli azzal fogják vádolni, hogy a külföld elismerését hajhaszta, de ő ezzel nem törődik. Bármilyen megoldása lesz is az ő perének, ez neki egyforma elégtétel lesz.

— Sok tanura számít-e — kérdezte az interviewer?

— Ez mellékes kérdés, felelte Zola. Ha lesznek tanúk, velük együttesen járok el, ha nem lesznek, nélkülök. Laboris és Clémenceau elkerülhetetlenek lesznek. Egyébként személyes nyilatkozatot is fogok tenni a jury előtt. Ez elemek elegendők lesznek a közvélemény felvilágosítására a Dreyfus ügyben.

A bíróság.

Pontban 12 órakor siri esend lett és a teremben egyszerre megszűnt minden mozgás, a mikor az ajtónál harsány hangon jelentette.

— La cour! (A bíróság.)

Mindenki felal és belép a bíróság. Elöl megy Delagorque elnök, öt nyomon követik Bosquet, Lauts, Chevrier szavazóbírák, hivatalos egyenruhákban. A menetet Van Cassel főügyész zárja be. A 36 beidézett esküdt közül 12 esküdt és 2 pótesküdt már elfoglalta helyét.

Az elnök 55 éves, középtermetű, a kinek viselkedésén meglátszik a világfi; fellépése méltóságos és cotelettel a francia bírák tradícionális képe emlékeztetnek.

Zola Emil, a ki 12 óra előtt érkezett, már elfoglalta helyét, közvetlenül mellette pedig Perreux, az Aurore szerkesztője ül. Zola előtt ül Laboris a védő ügyvéd, a i fiatal-sága dacára a párisi barreunak kiváló tagja. Beszédje pathetikus és megnyerő. Magas termetű, karesu férfi, e egans tartással a megnyerő modorral. Világosszöke körszakála rövidre nyított és ugyancsak szöke haja homlokán van fesülve. Mellette két fogalmazója ül: Hilt és Maurira. Perreux védőjének Clémenceau fivere, Clémenceau Albert segítkezik.

A tárgyalás.

A tárgyalás a vádlevel főlolvasásával kezdődött, a mely igen rövid és nem tartalmaz semmi indokolást. Így szól:

„A azajnai esküdszék előtt kítűzött tárgyalásra 1898 február 7-én megjelenni tartozik mint vádlott:

I. J. A. Perreux az ellene emelt vád miatt, hogy a január 13-án megjelent Aurore számait eladta, terjesztette, a mely számokban közölte Zolanak Faure Felixhez intézett nyílt levelét.

E helyek, mondja a vádlevel, oly állításokat tartalmaznak, a melyek a hadsereg iranti tiszteletet csökkennek, sértik a hadbíró-ságot, a mely január 11-től 13-ig Esterházy ügyet tárgyalta és a melynek nyilvános működését ragalmazzák.

I. Emile Zola, mint bűnrészes, miután Perreux urnak, vagy valamelyik munkatársának a cikket átadta, mely azokat a sértéseket és ragalmakat tartalmazza. Ez eljárás az 1881-ik évi jun. 29-ik törvény 22, 29, 30, 31, 35, 42, 43, 45, 47 és 52 §§-ai, valamint a Code Penale 59, 90 §§-ai értelmében büntetendő. A vádlevelben sbbmi sincs, a mi a Dreyfus ügyre vonatkozik s egy betűvel sincs említve oly cselekmény, melyet valamely katonai hatóság követett el és a mely miatt Zola vádat emelt. A Dreyfus ügy az esküdszék előtt nem tárgyalható.

A tanúk legnagyobb része már jelen van. — Összesen 64 tanút fognak kihallgatni, köztük számos tisztet. — Megjelent Gousse tabornok is, a kinek megjelenése nagy feltűnést keltett, mintha ebből az következne, hogy a katonatisztek a bíróság előtt vallani fognak.

Saját indóitónk a következőket táviratozza a tárgyalásról:

Zola dalben jött Laborisval, Clémenceau fivérével. A Place Dauphine és a Boulevard Palaison óriási zajongó tömeg gyűlt egybe. — Szídják Zolat és a z-ido szindikátust — A testőrök és a rendőrség tartja fenn a rendet. — A tárgyalási terembe 200 embert becsatoltak csak. Azok között is sok titkos rendőr van.

Zola bizonyítani köteles a következőket

1-ször, hogy a haditörvénysek lelkiismeretlenül és felsőbb parancsra ítélt,

2-ször, hogy Esterházy bűnös hazafülségben, melyért Dreyfus szenved.

Páris falain ma heves, antiszemitikus plakátok jelentek meg: Appel aux français Algirban hasonlók törtentek.

Zola a vádlottk padján helyet foglalt. Eppen arról értesülök, hogy a kormányban nagy a zavar, mert Mercier generális meg akar jelenni az esküdszék előtt, hogy a piéce secreteről nyilatkozzék, melyert felelősséget vállal. A tárgyalás folyik, kint óriási a telongás.

Egy darab valóság a városi közvilágítás ügyéhez.

Debreczen, febr. 7.

„Többen» aláírással f. é. január 31 én egy terjedelmes cikk jelent meg a »Debreczeni Ellenőr» hasábjain, sőt tegnapelőtt külön nyomtatásban is megjött hozzám, elpanaszolva hogy a közvilágítás ügyében nyitott pályázat azért nem sikerült, mert feltételeiben a város nagyon magasra felecsigázta igényeit és e miatt lett drága mind a három beérkezett ajánlat. A hosszú fejtegetést tanácsadás fejezi be, hogy új pályázat kell más feltételekkel.

Nem szeretem látni mikor vak vezet világtalant, mikor olyan akar mást tájékoztatni a ki e közben saját tájékoztatlanságát árulja el. S mivel észreveteleiben a »Többen» társas cég egy némely körülményt élhailgatott másikat pedig ferdített: kötelességemnek tartom tőlem telhetőleg utját állani annak, hogy a város képviselő testületének tagjai tevédsébe ejtessenek s kötelességemnek tartom pótlásul és helyreigazításul előadni a következőket.

Az Augsburgi légszész ipartársulat már 1894 ápril hóban beadványt intézett a városhoz, melyben az eddigi légszész árak mérséklése melletti szerződést ajánlott a villammal kombinált világításra. Ez az a beadvány, melynek elintézését Z. L. bizottsági tagtársunk többször sürgette, kimutatván, hogy a halogatás anyagi veszteséget okoz. a községek s egyes polgárainak egyaránt. Mennyi a város vesztesége? Sok — sok. Mennyi a polgároké? Annyiszor 3 kr. ahányszor meg van a 18 kr. abban az összegben, a melyet tőlünk Debreczen polgáraitól a gáztársulat négy esztendő óta szábre tett vagyis majd 17 perczent egy évre.

Es mit tett a város az ármérsékléssel önként ajándékozni kívánó augsburgi társulattal szemben?

Három évig gondolkozott, bizottságozott. Akkor fölszólította a társulatot, hogy dolgozza át ajánlatát a villamosság kizárasával tiszta légszész világításra. Mikor tavaly ez átdolgozás beérkezett, a bizottság lealkudta a mit lehetett, szerződést szövegezett s elfogadás végett beterjesztette a közgyűlésnek; a közgyűlés pedig pályázatot rendelt mintegy annak próbájául, vajjon nem lehetne-e ily uton még kedvezőbb ajánlathoz jutni.

Négy esztendei ajándékot immár elveszítettünk s ennek arán nyertünk a pályázat által oly tapasztalatot, hogy az augsburgiánál nem kaptunk kedvezőbb ajánlatot. S talán okultunk e tapasztalásból? Oh korántsem. Ugy tesszünk, mint a ki eleget két krajczáros gyergyat, hogy világánál megkérresse az elgurult krajczárt. »Többen» javaslata szerint például új pályázattal vesztetnénk az időt s a feltételek 9. pontjában megkérdőznők: melyik vállalkozó mennyit hajlandó megtéríteni abból a 100000 frtból, amit az Augsburgi társulat

tól kaptunk volna, de hasztalan, halogatással kárba veszni engedünk?

A »többen» cég letszik legjobban örülni azon felfedezésének, hogy nem kell 150 villamos lámpa, elég lesz 25—30 s akkor világításunk tökéletes és olcsó lesz. Kár, hogy ez az eszme nem új s szerzője nem is »Többen» cég, hanem az Augsburgi társulat, mely azt fentebbiek szerint már négy évvel ezelőtt felajánlta s elől említett beadványában be is találta a városhoz. Mégis a »Többen» cég a gáztársulatot abban is gáncsolja, hogy eszeágában sincs villamos telep létesítése.

Ha a túlhaladott álláspontokat ily módon sikerül négy, öt, hat év mulva újra feltalálnunk: akkor majdnem 100,000 frt lesz a kárunk, mint amennyire azt három évről a cikk értékeli, hanem az 1894. évi beadványtól, tehát hét évre számítva 230,000 frt amennyiből tíz évi luxus világítás kitélnék.

Aki tehát azt hiszi, hogy városuk a 210,000 frt deficités költségvetés mellett még gondolhat villamvilágításra, csakhogy szerényebb keretek közt: az czikkezés helyett még azt is jobban fogja tenni, ha a világítás ügyet egészen újra kezdve, az 1894. évi kombinált világítási ajánlatot a közgyűlésen tárgyalásra tüzeli.

En más nézetben vagyok.

A 3 év alatt megtakarítható 100,000 frtból egy évre 33,000 frt, három óra 8,000 frtba kerül, melyet nekünk a világon semmi vállalkozó nem lesz hajlandó ingyen jó kedvvel megtéríteni. Ne veszteggünk tehát áldatlan pályázatokkal az időt, mely jelen esetben világsággal pénzt, naponta mintegy 88 frtot jelent, hanem további kísérletezés helyett siessünk a szerződéssel. Az augsburgi társulat 35 évi meghosszabbítás arán 100,000 frt mérséklést kínál; következőleg e társulat különben egyenlő feltételek melletti vetélytársulással szemben is kedvezőbb reánk nézve mintegy évi 3,000 frttal, mert a 100,000 frtból, ha 35 év közt felosztjuk, majd ennyi esik egy évre.

Vegyük föl azért az augsburgi társulattal újra a tárgyalás folyamatát s kíséreljük meg, ha lehet, még további engedményekkel visszaszerezni tőle, amit négy évvel ezelőtt kínált, de akkor el nem fogadjunk. Főúteránk villamos világítást pedig vivjük ki az által, hogy a társulatnak biztosítanak a magán megrendelők megfelelő fogyasztást.

Egy városi bizottsági tag*)

TARKA ÉLET. A kuli vége.

Világot látni messze utra,
Indult a muszka czárevics,
Nem állta meg őt homok, víz,
Nem a fagy es nem a kavics,
Sibériának jégmezőin
Es a mongol pusztakon at
Megátogatta a japanok
Virágos es gésas honat.

Ott egy bolond japáni ember
Őt agyonütni akará,
De a két hős kuli, ki hordá,
Rohant a bős csapás alá.
A czárevic-nek mentve élte,
Majd bamul a két kős kuli:
Az ütlegert kegydíj a bérük,
A módjuk immár nagy uri!

*) E cikkekre válaszukat legközelebb megadjuk. Szerk.

Már nemcsak rizskására jut pénz,
De ópiumra, borra is.
S a mámor utja oly kanyargós,
Nem tudja senki, hova visz.
A lelki ködtől ez megőrül,
Tengerbe ful az részegen.
A szármentés a csáróléssel
Körülbelől egyre megyen.

Sebestyén diák.

Színház.

Cornevillei harangok.

Planquette-nek a híres francia zene-szerzőnek fülbemászó zenéjű operettje, a Cornevillei harangok került tegnap este színterz s u f o l t ház előtt.

A tegnapi est előre is érdekesnek kínálkozott azon kettős vendégszereplés miatt, a melyet a tegnapi színlap jelzett. Az egyik a Komáromy Mariskáé, akinek ebben az operettben igazán kitűnő szerepe van, a másik pedig Sebesséi Bassett Vilmos operatőreskéné, aki 14 évi külföldi tartózkodás után ezúttal lépett fel először debreczeni színpadon.

Az ó és ujvilág nagy színpadait megjárt énekes személye iránt az előadás alatt nagy rokonszenvet és érdeklődést tanúsított a közönség, amelyet a művész zengzetes szava és kitűnő iskoláju énekével tagadhatatlanul mer is érdemelt. Különösen mely drámai organuma amelyet nagy könnyűséggel tud színeznit, gyakorlatilag hetást a közönségre, amely a remekül eljátszott örülési jelenet után tisztelevta a lámpák elé az öreg Gáspár apót. — Ugyanakkor szép babéroköszoruját és aranyokkal leptek meg tisztelői.

Komáromy Mariska Serpolette kedves szerepében fűzőtt utababert eddiggi sikereihez. Sebesséi Zsuzsanna és Bekessy pedig ezúttal remekül voltak diszponálva s így abban a ritka kellemes helyzetben vagyunk hogy valamennyi nagyobb szerep személyesítőtjének jutkaról elismeréssel emlékezhettünk meg.

Még a karizményeztet is megemberelt-magát és a körülményekhez képest elég elfogadható énekszámokat produkáltak.

Ujdonságok.

A függetlenségi bál. Ez lesz csak az igazi bál, amely be fogja tetőzni a fersangot-nem hiába lesz az utolsó szombaton! A rendezősg kibocsátotta már a csinosan kiállított bál meghívót, melynek szétküldését ma kezdték meg, s így szól: A debr. függetlenségi és 48-as párt 1898 febr. 19-én, az Arany Bika szálló dísztermében rendezi táncvigalmat. Kezdeté este 8 órákor. Belépti díj 1 frt páholy-jegy 2 frt. A páholyba lépőknek személyi jegyet is kell váltani. Páholyra előjegyezhetni Pongó Lajos pénztárnoknál a hivatalos órák alatt az egyházi hivatalban. Jegyek válthatók az estély napján a pénztárnál a belépés alkalmával. **Rendezőség:** a) A párt intéző bizottsága: Szunyogh Bertalan, elnök. Kertész János alelnök. dr. Benedek János, dr. Gulyás István, Kohányi Gyula, jegyzők. Pongó Lajos, pénztárnok, Csobán József, Kató László ellenőrök. Bácsi András, dr. Bakonyi Samu, Békényi Péter, dr. Burger Peter, Dicsőfi József, Erdei Ferencz, Harangi Sándor, Juhász Ignác, Kezei József, Kertész Mihály, Kiss Albert, K. Kiss József, dr. Kocsár Gábor, Kovács József ügyvéd, Mitrovits Gyula, B. Nagy János, L. Nagy Bálint, dr. Nagy Zsigmond, Némethy Sándor, Öry Mihály, Pető István, Rigó Ferencz, Szalay Gyula, Tóth Béla építész, K. Tóth Kálmán, Török Bálint, Vargyas János, Zöld János. bizottsági tagok, b-

Rendező bizottság: Bányai Péter, legifj. Bányai István, Balogh Péter, Csórián József, Demjén Lajos, Dávid Mihály, Erdélyi Péter, ifj. Fazekas István, Fekete Antal, id. Gombos Ferencz, ifj. Gombos Ferencz, Győri István, Horváth József, Herczegh János, Horkai Lajos, Hadházi Bálint, Kertész István, Kovács József, Kecskés István, Kovács József, Kecskés István, Kerékgyártó József, Kovács László, Kertész István, Kertész László, Kertész András, Kertész Imre, Kiss Bálint, Lada István, Mike János, Nagy Bálint, Nagy Ferencz, Nagy Sándor, O. Végh János, Ökrös Sándor, Ormós József, ifj. Ormós József, Piros József, Pető Gábor, Salánki Ferencz, Seress István, Szőke János, Szabó István, Salánki Mihály, Tóth Gergely, Tassi Miklós, Zong János, ifj. Zöld János, Valyi Nagy Gusztáv. **Táncrendező:** Schaf János és Szabó Miklós.

*** A Kertész család gyászja.** Lapunk zártakor értesültünk arról a szomorú esetről, amely a Kertész családot s partunk kiváló alelnökjét id. polg. Kertész Jánost gyászba borította. Egyik kis unokája, ki alig három hete látta meg a napvilágot, örömet és reményt hozva szüleinek, ifj. polg. Kertész Jánosnak és nejének sz. Faragó Juliánának, Kertész Árpádká, hunyta le örökre szeméit ma reggel. Legyen boldog ott fenn az angyalok között s küldjön bánatos szüleinek és nagyszüleinek vigasztalást!

*** Hálanyilvánítás.** Vettük a következő sorokat, amelyeket igaz lelkiörömmel juttatunk t. olvasóink elé: Nagy és magasztos örömben részesítette mélt. K. S. Áron püspök ur, az ispotályi szegényeket. Harmacz darab imakönyvet ajándékozott nekik; hogy így az imádkozás is enyhítse a szegénység nehéz terheit, Fogadja mély hálójukat. Az ispotályi felügyelő.

*** A nőegylet harmadik társastélyét** f. hó 12-én azaz szombaton tartja meg. A rendezőség s az egész nőegyleti választmány mindent elkövet az estély sikere érdekében, annyival inkább, mert a népkönyv h. melynek javára az estély tartatik, mint a legszükségesebb intézmény működik és annak fenntartása Debreczen városnak egyik érdekét képezi. Az élvezetesnek ígérkező estélyen közreműködnek Vass Antalné magánelőadóval Ábraháma Irma zongorajátékkal, Popovics Helén és Erber Margit szóénekléssel, dr. Láng Sándor pedig zongorajátékkal. A részletes programot legközelebb közöljük. Ez estélyre most is különösen felhívjuk a közönség figyelmét. Az a cél, melynek javára a nőegylet estélyeit tartja, méltán megérdemli a legnagyobb partolást.

*** A város községlete.** Lapunk tegnapi számában már jeleztük, hogy a város öt évi községletének beszerzése végett árlejtést hirdet. A szükséglet érteke — mint értesültünk — megközelíti a száz ezer forintot, s ez e-csupán a közutak közelelének jó karban tartására szükséges. Az árlejtési feltételek szerint a zárt pályázati kérvények f. e. márczius hó 8-ig nyújthatók be, míg azok felbontásának és elbírálásának határidejét márczius hó 9-ének délelő 10 óráját tüze ki a tanács. Ez ügy tárgyalásával kapcsolatban Komlóssy Arthur főjegyző a tanácsban felmerült azt a tervet is, hogy az utczák burkolására eddig kizárólag használt gránit kövek helyett más burkoló anyagot is hasznájon a város, a mely talán jobb és olcsóbb is volna a mostaniaknál. Így például a makadami burkolat célszerűtenseg immar ketségen felül bebizonyított, s a főváros is kimondotta a halalos ítéletet a makadam felett. A gránit kockák pedig mereddrágák. Debreczenben a kockakövek minden egyes kockája 36 krajczárjába kerül a városnak s a mellett, rázós, a kockákat rontja és nagy robbant okoz. Ennél még az aszfalt is célszerűbb volna. Azonban a hatvan utca elején s a vassuti állomás mellett már évek óta várja az elbírásat háromféle burkolat is, melyikről eddig meg senkinek sem jutott eszébe véle-

ményt mondani. A tanács aztán el is határozta, hogy a jövő évi költségelóirányzat megállapítása alkalmával szóba fogják hozni ezt az ügyet is.

*** A filléregylet theaestélye.** Tegnapi lapunkban, már megemlékeztünk a debreczeni kitűnően sikerült bakisbálról az ev. filléregylet theaestélyéről. Tett ígéretnkhöz képest itt adjuk a jelenvolt és felszolgáló hölgyek névsorát: Felszólgáló leányok: Vágó Iluczi, Materai Gizella, Kondor Emma, Budaházy Klári és Jolan, (Samson) Kadar Berta, Zalay Ilona, Kallay Mariska, Borsányi Ilona, Hadházi Ilona, Kadar Ilona, (Szakoly) Barta, Juliska, Szőke Margit, Leszka Paula, Prunyi Elza, Vind Gizella, Hanke Emma, Budaházy Szeréna, Acs Nagy Böske, Raics Erzsike, Szép Gizella, Baksai Ilona, Kacsó Eizella, Pavay Iluka, Remetey Juliska, Ganovszky Margit, Kiss Rózsika, Frumm Paula, Janossy Gizella, Simay Mila, Gönczy Mariska, Dienes Klára, Führer Ernest, és Melanie, Faragó Margit, Czegléd Tere, Sik Hermin, Neubauer nővérek, Simon Etelka, Borbély Milike, Laszgaier nővérek, Margitai Ilonka, Juhász Iza és Ilonka, Lőrincsik Ilona, Balsay Ilona, Bercsely Sarolta, Krisztian Giza, Kovacs Iren, Kovassy Sarolta, Dóczy Ilona.

A s s z o n y o k. Géressy Kálmáné, Ormós Gaborné, Zathorczky Istvánné, Materny Lajosné, Harmath Gargelyné, Forgács Károlyné, Raics Lajosné, Polster Adolfné, Szathmáry Jánosné, Kürthy Jánosné (Szolozslo), Szőke Istvánné, Krisztiani Alajosné, Balogh Józsefné, Zimmermann Gyuláné, Kallai Istvánné, Berczelli Ödönne, Nadai Rezsóné, Sós Albertné, (H.-Palyi) Juhász Józsefné (H.-Palyi), Lőrincsik Lászlóné, Dienes Barnáné, Budaházy Gyuláné, (Samson), Faragó Miklósné, La z g a l l e r Kálmáné, öz. Boda Jánosné, Boda Ferenczné, öz. Moinertz Lajosné, Lux Albertiné, Kutsa Lajosné, Pálfi Józsefné, Dóczy Ge deonné, Hadházy Jereczné, Balla Mihályné, Fries Károlyné, Fazekas Sandorné, Barany-Györgyné, Kovács Mihályné, Oah Ferenczné, Trnka Gottliebne, Emmert Antalné, Banyai Beláné, Fabian Istvánné, öz. Várad Istvánné, Kadarasz Gyuláné, Riesz Henrikné, Rochitz Arthurné, öz. Antalovics Antalné, Czegléd Józsefné, Bőszörményi Mihályné öz. Tóth Istvánné, Simon Kálmáné, Koncek Gézáné, Fleischmann Józsefné, Acs Andorné Francisca, Norbertu, Kiss Károlyné, Gyürky Sandorné, dr. Nagy Lászlóné, Jóna Gyuláné, dr. Bartha Beláné, Iray Miklósné, Szikszay Gyuláné, Bekessy Sándorné, Tóth Gyuláné, Toth Györgyné, Neubauer Jánosné

L e a n y o k: Barsay Ilona (Nagy-Káta), Lux Olga, Szeker Alviná, Czegléd Tere, Tóby Pepi, Baranyi Mariska, Kovács Iza és Margit, Emmert Evelin, és Tónika, Lukvics Klementina (Nyiregyháza) Hórus Anna, Fabian Mariska, Kaposztás Eta és Ilona, Antalovics Micsike, Györi Ilona, Lang Irma, Simon Iren, Fleischman Ida és Viktória, Tóth Julianna, Francisca Elza, Konrad Margit, Kis Irma és Juliska, Karacsanyi Ottilia, Szikszay Margitka, Tóth Mariska, Bekési Rózsika, Gerlich Róza.

*** A polgári takarékos és segélyszövetkezet** Debreczenben, (nagyvárad utca) dr. Fráter-ház) tudatja az érdeklődőkkel, hogy az 1898 évi második évtársulatába folyó hó 20-ig elfogad, beiratkozásokat és az ezen ideig ujonnan belépőktől nem szed semmifele késedelmi díjat. Egyben értesíti azon tagjait, akiknek kölcsönpenzre volna szükségük, hogy az iránti kérelmüket az intézet hivatali hivatalos órák alatt naponként bejelenhetik.

*** A fútczán** egy szegény asszony ma reggel 32 frtot elvesztett. A becsületes meg találót kéri, hogy azt a II. ker. kapitányságnak átadni sziveskedjék.

Próbabál. Schaf János táncztanító vasánap a Korona című táncsteremben polgári tánciskolaja bevezető alkalomával zörvizgával egybekötött zártkörű próbabált rendezet, melyen a növendékek alal bemutatott tánczok s sorrendje a következő volt: 1. Nyitány, játszotta a zenekar. 2. Tarsas solo táncot lejattak: Faragó Erzsike, Öri Erzsike, Tóth Erzsike, Kovács András, Bódogh Sándor, Ko-

vács Ferencz. 3. Környári, eredeti magyar jellegű táncz, magyaros jelleggel a tanulók által. 4. Oláh solo jelmezben lejtettek: Zöld Zsuzsika és Juhász Erzsike. 5. Francia negyes, a tanulók által. 6. Huszár toborzó, lejtik: Bihari János. 7. Pas de Quatres a tanulók által. 8. Páros magyar solo lejtik: Kiss Ilonka és Gyöngyösi Sándorka. 9. Magyar salón, legújabb magyar táncz a tanulók által. 10. Padló (gigéri táncz) lejtik: Balogh testvérek jelmezben.

A próbában, mely egy negyed 9 órakor kezdődött igen jól sikerült, a magántánczosok sok sikert arattak. Kötőnk különösen a jelmezek. A negyeseket körülbelül 100 pár tánczolt. A bálon jelen voltak:

A s z o n y o k: Tóth Mihályné, Csikos Sándorné, Balogh Péterné, Lakai Ferenczné, Öri Mihályné, Erdei Pálné, Molnár Ferenczné, Szepesi Péterné, Boldogh Sándorné, Erdei Jánosné, Szücs Istvánné, Szakácsi Jozsefné, Németh Gaborné, Györfi Péterné, Ökrös Istvánné, Papp Mihályné, Simon Ferenczné, Köblös Lihályné, Szücs Gaborné, Bot Istvánné, Aszalos Ferenczné, Faragó Andrasné, Böszörményi Sándorné, Burai Istvánné, Kovács Györgyné, Katona Jozsefné, Posta Istvánné, Vértési Istvánné, Nagy Mihályné, Csobán Istvánné, Vékony Balminé, Salánki Ferenczné, Pósalaki Mihályné, Kovács Péterné, Kozma Péterné, Labona Jánosné, Birinyi Jánosné, Nagy Sándorné, Lakatos Anna, Surina Giza, Balázs Esztike, Szücs Róza, Csironecz Róza, Tamasovszky Róza, Korotnai Juliska, Katalin Jolan, Nagy Esztike, Juhász Sárika, Szekeres Róza, Medgyaszay Erzsike, Csonka Ida, Nagy Margit, Balogh Esztike, Soltész Esztike, Kálmánczhey Anna, Acsádi Juliska, Kolnik Mariska, Kövesdi Esztike, Ormós Esztike és Juliska, Szabó Iduska.

* Az izr. négyzet teaestélye. Az ev. filológus után következik az izr. betegsegelyző és apólo négyzet a teaestély rendezésében, mint azt az alábbi meghívó jelenti: a deb. izr. betegsegelyző és apólo négyzet 1898 febr. 26-án a Bika szálloda dísztermében tartja zárkörű teaestélyét. A rendezőség. Személyi jegy 4 kor. Pályó 8 korona. (Pályóba lépőknek nem kell személy-jegyet váltaniok.) Felülvezetés a jótékony célra való tekintetből, köszönettel vétetnek s hirteligen nyugtaztatnak. Jegyek előre válthatók: Bérés Lajos, Boross Testvérek, Schwarz B. és Weisz Sándor urakkal, — Pályó-jegyek a rendezőségnél — (Kossuth utca 31 sz.) kaphatók. Kezdeté 8 órakor.

* Az iparoskör bálján résztvevő hölgyek nevei a következők:
Jelen voltak:

Asszonyok: Nadai Rezsóné, Faragó Istvánné, Németh Istvánné, Kovács Jánosné, Korotnai Lajosné, Papp Lajosné, Katona Antalné, Nagy Sándorné, Torók Balogné, Bazsek Lajosné, Takács Sándorné, Szel Sándorné, Holes Jánosné, Megyery Lajosné, Medgyaszay Sándorné, Czerek Aronné, Varga Istvánné, Tolnay Danielné, özv. Gacsari Sándorné, Szabó Mihályné, Kollat Imréné, Varga Istvánné, id. Magyar Imréné, Magyar Kálmáné, Rácz Istvánné, Jónas Lajosné, Nagy

Ferenczné, Barna Jánosné, özv. Albert Istvánné, Fülöp Mihályné, Frenczli Gyuláné, Piros Jozsefné, Pálfi Lajosné, Hubert Jozsefné, Kollat Imréné, Kiss Imréné, Kovács Ferenczné, Varga Martonné, Molnár Györgyné, Nagy Péterné, Bisotka Gaborné, Hajós Elekne, Lifkovicz Istvánné (Földes), özv. Surináné, Balázs Jánosné, Kövesdi Jozsefné, Szöke Istvánné, özv. Fehér Lajosné, Orbán Lajosné, Veszprémi, Ökrös Sándorné, Szabó Péterné, Molnár Jozsefné, Szücs Imréné, Mindszeny Lajosné, Csizsar Ferenczné, Bogdán Lajosné, Mikó Jozsefné, Lőrincz Martonné.

Leányok: Papp Juliska, Orbán Zsuzsika, Németh Mariska, Erdei Juliska, Kovács Erzsike, Daku Róza, Ökrös Esztike, Papp Piroška, Kiss Margit, Kovács Juliska, Molnár nővérek, Szekeres Erzsike, Bazsek Erzsike, Endresz Esztike, Czerek Erzsike és Marika, Nagy Mariska, Szöke Róza, Nagy Emma, Kálmánczhey Róza, Mindszenti Esztike, Koppél Róza, Fehér Róza, Tasi Juliska, Csikos Szidike, Miszti Juliska, Komlós Juliska, Eles Jolan, Rácz nővérek, Nagy Róza, Barna Erzsike, Albert Juliska és Erzsike, Fülöp Juliska, Nagy Mariska, Jávorszky Zsuzsika, Piros Erzsike, Frenczli Jolan, Juhász Mariska, Pálfi Róza, Papp Mariska, Németh Gizella, Tóth Erzsike, Szécsény Ilonka és Piroška, Korotnai Róza, Varga Ilona, Kadar Róza, Marjaki Vilma, Mikó Juliska, Orosz Jolan és Esztike, Korom Róza, Rórik Klarika, Lőrincz Anna, Surina Giza, Balázs Esztike, Szücs Róza, Csironecz Róza, Tamasovszky Róza, Korotnai Juliska, Katalin Jolan, Nagy Esztike, Juhász Sárika, Szekeres Róza, Medgyaszay Erzsike, Csonka Ida, Nagy Margit, Balogh Esztike, Soltész Esztike, Kálmánczhey Anna, Acsádi Juliska, Kolnik Mariska, Kövesdi Esztike, Ormós Esztike és Juliska, Szabó Iduska.

* Az izr. négyzet teaestélye. Az ev. filológus után következik az izr. betegsegelyző és apólo négyzet a teaestély rendezésében, mint azt az alábbi meghívó jelenti: a deb. izr. betegsegelyző és apólo négyzet 1898 febr. 26-án a Bika szálloda dísztermében tartja zárkörű teaestélyét. A rendezőség. Személyi jegy 4 kor. Pályó 8 korona. (Pályóba lépőknek nem kell személy-jegyet váltaniok.) Felülvezetés a jótékony célra való tekintetből, köszönettel vétetnek s hirteligen nyugtaztatnak. Jegyek előre válthatók: Bérés Lajos, Boross Testvérek, Schwarz B. és Weisz Sándor urakkal, — Pályó-jegyek a rendezőségnél — (Kossuth utca 31 sz.) kaphatók. Kezdeté 8 órakor.

A h-hadházi dalegyet bálja.

— Igazán szép bál volt.
— Valóban nagyszerűen sikerült.

— Csak nincs is parja ma Hadházon a dalegyet báljának. Szinte óhajtam a kisebb sikert, ha halatlanság nem volna ez a kedves dalárda iránt, mert a táncz, az bizony kellemesebb volna, ha nem oly nagyon zsúfolt a terem.

— Jól van az így edesem, hidd el, a kényelmet pótolja a kedv, mely az ilyen népszerű mulatságon magával ragadja a leoparqui-neusabb kedélyű embert is. — Nem láttad, milyen tüzzel raktak a ropogós csardást az idősebb urak is.

— Már az igaz. Magamat is úgy megpergetett egy, hogy — na...

— De kedves J... am, szó a mi szó, bizony mi lányok nem adnánk a szívet csiklandozó, édes mámorba ringató tánczot semmiért, hanem most az egyszer azt mondom, hogy nem a táncz teszi előttem hosszú ideig feledhetetlenné a dalegyet báljat, hanem az a pompásan, felségesen keresztül vitt — műsor.

Milyen megható Huber »Öseink emléket hallani azoktól az erőteljes, férfias hangoktól.

Benne volt abba Rakóczy tárogatója, Czinka Panna hegedője a csatára rohanó sereg zúgó robaja, a véres diadal büszke öröme, ...

Oh de szép volt Istenem, úgy dobogott a szívem, hogy...

— Valld be édes R... am, hogy nem csillapult a szíved dobogása akkor sem, amikor az a csinos diák — hogy is hívják — Futó Endre megjelent az emelvényen? ...

— Magadról tudod, ugy-e J... am. Mi tagadás: rajta feleltük biz azon a szemünket. Hat még a szaválata. Mintha csak neki írta volna Jókai a »Munkácsy rabot.« Te azt mondják papnak készül. Oh be jó pap lesz az aranyosból.

— Tudom, szeretnél ott papné lenni, a hol ő pap lesz.

— Talán te nem? ... láttam, láttam, hogy csillagot a szemed, mikor a dreischritt-be együtt lejtettetek... De ne róla beszéljünk most, mert még összekapunk. Mondd csak melyik tetszett neked legjobban a dalárda többi darabjai közül?

— Nekem... Hat nem is tudom. Mind oly jó volt s olyan szépen előadva. De megis legjobban tetszett a »Kidölt a fa« meg a »Jegenyef« tetejében.

— Tudtam, tudtam, hogy a te büna hajló lelkedet ezek ragadják meg. De csak megnevettetted a »Pepitán« ugy-e? Ha! ha! még most is kacagom kell, ha rágondok erre a bohókás darabra. Ennél csak a Rikoczi induló volt jobb. Magában is szép lehet ez, de olyan bajosa, olyan elragadóvá tette a »Kis banda« tüzes kísérlete. Te, tudod, én gondoltam, hogy a primást, a kis Varró Ferit, ki kellene tapsolni, de resteltem kezdeni, mert hát fiatalember, aztan na... tudod hámis a világ.

— Bizon megérdemelte volna. Még Vida Károly karnagy ur is am, mert hej! sok fardtságra került neki ez a szép, minden részében összevágó, gyönyörűen színezett előadás. De meg a dalárda tagjai is csók... akarom mondani tiszteletré méltók am, a miért idejök s évejük felaldozásával oly kedves élvezetet szereztek nekünk remélv betunult dalaikkal.

— Ha... ha... ha! a másik diák, Maklary Pap Ernő jut eszembe. Már ő csak kapott tapsot, eljenzést. De meg is érdemelte. Tudod, milyen bolondos jó kedvem van náha néha, de annyit is olyan jóízűen nem kacagtam még életemben sem tán a »Legény bucsujában« az a szerelmi vallomás... Ha ha! ha! Hol az ördögbe tanulja el az a hangot, azt a partitúrát. Aztan az »Öngyilkos« ban maga az a megjelenés. Egy szót sem szólt, már is csakugy harsogott a kacaj a teremben... Na, szeretek táncolni, de elhallgattam volna reggelig a mókáit.

Két kis álmos hadházi lány beszélgetéséről írtam le a fentiekben. Álmosak voltak, mert reggeli 5 óráig mulattak tegnapi, február 5-én, a dalárda a bálba. Majd ha megjelenik ez az elcseszt beszéd a »Debreczenben«, köszönetet szavazok nekik, hogy csevegésükkel felemtették a bál tudósítás irásától. — Addig nem áruol el a titkot.

Igaz! azt is meg kellene írnom: kik voltak jelen a fényesen sikerült mulatságon. De már engedelm-t kérek, ha csak annyit mondok, hogy mindannyian valóban szépek, bájosok voltak. Mentsem ki az, hogy rengeteg nevet kellene összeírnom, — de én is álmos vagyok.

Nekérdy Aladár,
műkedvelő bál tudósító.

CSARNOK.

A községek keletkezése Magyarországon.

Szabad Lyceum február 5-ik felolvasó estélyén

Elmondta: **Böttös Károly.**
Azt mondja a törvény, hogy a községeknek legyen biroja.

Elmondom, miből állt egy régi község.

Mert ha község. A az még se vannak, de legyen, kelegző. E amint az képpen a desur. Hi öt-hatszár felkédtek, ségből alit csak télet sem a kö födesur tiszteje, mlahol Béc hanem az

Az kijelöltek ró. Azt is tisztól se lehet. A az ispan És az let akarta. A Az esküd mikor az az igazsá a telkes tagjai kö az időben lenni sen

A ispan. az vele a v bíró; pa lar, meg le azon országra bíróak a birtok a fa díj rend san kelle deres, m rült elő. do ga so falubeli cal, más

Kei törvény csületes sához. Tis: ha min hivatás ember na mindenki közösem földnires a művelt falum ve nyugati felezk, romban ter volt, Gregoric volt, min dírozni

Mib hasonlítv ról nem tekből a belkormá több mu terum v nem vol fogalmaz mig egy gyakorla tanulhat tanulha oak a k szag kor mal sem tisztan o aki itt v lam-lyik valamei

A ispan. az vele a v bíró; pa lar, meg le azon országra bíróak a birtok a fa díj rend san kelle deres, m rült elő. do ga so falubeli cal, más

Kei törvény csületes sához. Tis: ha min hivatás ember na mindenki közösem földnires a művelt falum ve nyugati felezk, romban ter volt, Gregoric volt, min dírozni

Mib hasonlítv ról nem tekből a belkormá több mu terum v nem vol fogalmaz mig egy gyakorla tanulhat tanulha oak a k szag kor mal sem tisztan o aki itt v lam-lyik valamei

A ispan. az vele a v bíró; pa lar, meg le azon országra bíróak a birtok a fa díj rend san kelle deres, m rült elő. do ga so falubeli cal, más

Kei törvény csületes sához. Tis: ha min hivatás ember na mindenki közösem földnires a művelt falum ve nyugati felezk, romban ter volt, Gregoric volt, min dírozni

Mib hasonlítv ról nem tekből a belkormá több mu terum v nem vol fogalmaz mig egy gyakorla tanulhat tanulha oak a k szag kor mal sem tisztan o aki itt v lam-lyik valamei

A ispan. az vele a v bíró; pa lar, meg le azon országra bíróak a birtok a fa díj rend san kelle deres, m rült elő. do ga so falubeli cal, más

Kei törvény csületes sához. Tis: ha min hivatás ember na mindenki közösem földnires a művelt falum ve nyugati felezk, romban ter volt, Gregoric volt, min dírozni

Mib hasonlítv ról nem tekből a belkormá több mu terum v nem vol fogalmaz mig egy gyakorla tanulhat tanulha oak a k szag kor mal sem tisztan o aki itt v lam-lyik valamei

A ispan. az vele a v bíró; pa lar, meg le azon országra bíróak a birtok a fa díj rend san kelle deres, m rült elő. do ga so falubeli cal, más

Kei törvény csületes sához. Tis: ha min hivatás ember na mindenki közösem földnires a művelt falum ve nyugati felezk, romban ter volt, Gregoric volt, min dírozni

Mib hasonlítv ról nem tekből a belkormá több mu terum v nem vol fogalmaz mig egy gyakorla tanulhat tanulha oak a k szag kor mal sem tisztan o aki itt v lam-lyik valamei

A ispan. az vele a v bíró; pa lar, meg le azon országra bíróak a birtok a fa díj rend san kelle deres, m rült elő. do ga so falubeli cal, más

Kei törvény csületes sához. Tis: ha min hivatás ember na mindenki közösem földnires a művelt falum ve nyugati felezk, romban ter volt, Gregoric volt, min dírozni

Mib hasonlítv ról nem tekből a belkormá több mu terum v nem vol fogalmaz mig egy gyakorla tanulhat tanulha oak a k szag kor mal sem tisztan o aki itt v lam-lyik valamei

Mert ha sok ember együtt van, nincs még község. A vásáron is sokan vannak, de azért az még sem község; a bucsujárók is sokan vannak, de még sem község. Hogy község legyen, kellett egy bíró, néhány esküdt és egy jegyző. E bírót kijelölte a földesur. Csak hogy amint az oroszok messze van a csárja, azon képpen a legtöbb községtől messze van a földesur. Hisz az Eszterházy hercegeknek vagy öt-hatszáz községük volt. Megszülettek fölnevelkedtek, meg is haltak s az öt-hatszáz községtől alig láttak ötöt-hatot. Ha láttak is, csak télen át vadászni alkalmával. Akkor sem a községet nézték, hanem a vadat. De a földesur helyett ott volt a tiszt. Nem a legfőbb tisztje, mert az a földesurral együtt volt valahol Bécsben, Pozsonyban, ritkán Budapesten hanem az ispán.

Az ispánok voltak az uraságok. Azok kijelölték szabad választáson, ki legyen a bíró. Azt is kimondta a törvény, hogy a bírói tisztől senkit egy év előtt megfosztani nem lehet. A szabad választás abból állott, hogy az ispán azt mondta, ez lesz a bírói pontum. És az lett a bíró, Nem ám, ha a bíró így akarta. A bíró mellé kellett az esküdt. Az esküdt földadata volt a bíró kezére járni, mikor az beszédi a porciót és kiszolgáltatja az igazságot. Mind a bíró, mind az esküdtnek a telkes jobbágyok idősebb és tekintélyesebb tagjai közül választottak. Korteskedés abban az időben nem ment mert bíró nem akart lenni senki sem.

A bírótól parancsolt első sorban az ispán, azután az urasági hajdu, parancsolt vele a varmegye esküdtje, de főképp a szolgáló bíró; parancsolt vele a kvártélysináló kaplár, még pedig igen gorombán. Parancsolt vele azon az uton járó minden tisztviselője az orszagnak, akinek a számára az előfogatot a bírónak kellett előteremtenie. És ha goromba volt a falu keresztülutazó tisztviselő — pedig rendszerint goromba volt — akkor gyorsan kellett előteremtenie, mert különben a derék, meg a mogorófalapleza gyorsabban került elő. Bíró lenni nem akart senki, mert doka sok volt fizetése semmi. Becsülete volt a falubelieknek, a kis tolvajnál, meg a koldusoknál, másnál nem.

Kellett lenni jegyzőnek is. A jegyzőről a törvény azt mondja, hogy tisztességes és becsületes ember legyen és ertsen a hivatalához.

Tisztességes és becsületes ember hazánkban mindig igen sok volt, de a ki ertsen a hivatalához, olyan ember sohasem volt. Oly ember nagyon sok nincs is sehhol. Mert ha mindenki az volna az se volna sok. Az én községemben például, mely pedig a falusi földműves ember műveltségi állapotát tekintve a műveltség magas fokán állott, mert az én falum vegyes falu volt és az ország egyik nyugati varmegyéjének legműveltebb részén fekszik, mondom az én falumban gyermekkoromban a jegyző egy kiszolgált huszár őrmester volt, nemzetiségre és nyelvre nézve szerb Gregoricsnak hívták. Egyébb ismerete nem volt, minthogy a levaknak jól tudott kommandírozni.

Miből állott a község adminisztrációja, hasonlítva a mai állapothoz? A mai állapotról nem beszélek, mert ma két háromezer lélekszámú község jegyzőjének a dolga a belkormányzatot illetőleg nagyobb tudást és több munkát igényel, mint akármelyik miniszterium vezetése itt a központban. Ugy hogy nem volna szabad a miniszteriumban egyetlen fogalmazót, vagy titkárt alkalmazni mindaddig míg egy nagyobb község belkormányzatában gyakorlati ismeretet nem szerez. Mert végigtanulhatja az a fogalmazó az egyetemet, végigtanulhatja a világ leghíresebb politikai íróinak a könyveit, mindazonáltal addig egy ország kormányzásának nagy dolgában fogalommal sem bír míg egy nagyobb községnek ügyeit tisztán nem ismeri. Tisztán pedig nem ismerheti aki itt végzte az egyetemet, itt dolgozott valamelyik miniszteri tisztviselő mellett, vagy valamelyik fiskális irodájában.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Helyben. A sors szeszélye dicseri az ön írói szeszélyét. Egy tíz éves leánykát szerepeltetett hősnő gyanánt, nem mindennapi dolog. A növendék leányka naivsága, tapasztalatlansága a dolgozat stílusában és mondatok összeállításában kevesen nyilatkozik meg. — Jelzett dolgozatát sziveskedjék személyesen behozni szerkesztős'günkbe.

N. poleon. Te is jól csináltad!

K. L. Helyben. Kivánságára ez uton is készséggel értesítjük, hogy költői műve nem érdemli meg a nyomdafestéket, Sok víznek kell még addig kifolyni a debreczeni vízvezeték csöveiből, míg az ön versei nyomtatásban láthatnak napvilágot.

Fekete-sárga. Novelláját elégettük, mert feltűnik, hogy ahova elkerülne, oda nem hozna többé fűvet a tavasz.

K. Gyula, Álmosd. A magyar dal nem nagyon érdemli meg a magyar nevet, a másik valamilyen jobb, de az is igazításra szorul.

Ima. Tessék kikérdezni a szobaleányt. A cizrusok rendszeren értesülve vannak az ilyen dolgokról s nem is nagyon erős oldaluk a hallgatás.

Nyilt-tér.

Debreczen és környékén már fennálló tetemes üzlettel bíró s a biztosítás egy könnyen cultiválható ágát művelő nagy életbiztosító intézet **»Debreczeni Főügynöksége«** vezetésére hivatott representáló és cautió képes egyént keres.

Csak oly urak kéretnek ajánlataikat **Goldberger A. V.** hirdetési irodája Budapest IV., Váci utca 9 sz. utján **»Jövedelmező állás«** jelige alatt benyújtani, a kik az üzlet tovább fejlesztésére nézve némi garantiát nyújthatnak.

Ugyanott tevékeny és ügyes üzletszerzők jövedelmező foglalkozást találhatnak. Ajánlatok fenti czim alatt kéretnek.

A Nagy-Hatvan és Kis-Mester-utca sarkán levő, Kovács József ügyvéd tulajdonát képező 1442 sz. házban, az emeleti 6 utcai szobát, előszobát, fürdőszobát, cselédszobát, konyhát, kamrát tartalmazó lakosztály, vízvezetékekkel, gázvezetékekkel ellátva, **azonnal bérbeadó.** — Az udvaron kitűnő ivóvízű kut van.

Értekezhetni lehet a tulajdonos ügyvédi irodájában: Nagy-Hatvan-utca 1443 sz. a.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben, Alsó-Ausztria, az anti-rheumatikus és antiarthitikus vértisztító-teák feltalálójának. Köszvény és rheumatismus elleni vértisztító.

Ha itt a nyilvánosság ele lépek, azért történik, mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben szolgálataiért, melyet vértisztító teák által kintó rheumatismus szenvedéseimben teljesített, köszönetemet kifejezni, és aztán, hogy másokat is, kik ezen irtózatos betegségbe esnek, eme kitűnő teára figyelmeztessem. A kintó fájdalmakat, melyeket teljes 3 évig minden időváltoztatásnál az összes tagjaimban szenvedtem és a melytől semmiféle gyógyszer, sem a Badeni kénfürdők meggyógyítani nem tudott — nem vagyok képes leírni. Almatlanul hanykolódtam ágyamban, étvágyam szemlátomást elmúlt, kinezésem egészen elhomályosult és egész testem elfogyott. A fenti tea 4 heti használata után fájdalomtól teljesen megszabadultam nemcsak és még most is, miután már 6 hét óta nem iszom teát, egészséges vagyok, testi erőm is megjavult. Erős a meggyőződésem, hogy mindeki, a ki hasonló bántalmaknál ezen teánál keresi menedékét, annak feltalálóját **Wilhelm Ferencz** urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné
alezredes neje.

Eugen herceg szobor sorsjegyek

Huzás

már pénteken.

Főnyeremény

75.000 korona érték

Sorsjegyeket 50 krjával ajánl:

Közgazdasági bank Debreczen

Álföldi takarékpénztár Debreczen.

Szent-Királyi Tivadar

kölönlegességi áruda, Debreczen.

Uj czipó üzlet.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a Piacz-utca és Miklós-utca sarkán álló Czégely házban **Reschovszky Ignác** hírneves bécsi czipógyáros gyártmányaiából

bizományi raktárt nyitottam.

Rendkívüli választék. Pontos kiszorgalat. Páratlan izlésű árak

Támashkodva évek során at tett tapasztalatomra, valamint czégem közismert szoliditására, biztos garanciát nyújthatok arra, hogy tisztelt vevőimet minden tekintetben kielégíthetem.

Midőn még megjegyezni bátorodom, hogy kizárólag jó minőségű és tartós árakkal mérsékelt árt szolgálók, kérem szives megrendelésüket és támogatásukat,

maradok teljes tisztelettel

Steiner Gyula,

mint a Reschovszky Ignác czég üzletvezetője.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. v. főispánjától.

75
1898.**Pályázati hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város márczius havi rendes közgyűlésén választás után betöltendő adó pénztárnoki állásra, mely állás évi 1200 frt fizetés 250 frt lakbérből álló javadalmazással van össze kötve, s esetleg fokozatos előléptetés folytán megüresedendő más állásokra ezennel pályázat hirdetnek.

Felhívtnak az ezen állásokra pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi márczius hó 15-ikének délután 5 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vételni nem fognak.

Debreczen 1898. január 30-án.

Gróf Dégenfeld József
főispán.

A bélyegtvörvény 209. §. 2. p. al. bélyegmentes.

A legjobb és legelőbb sorsjegy.

A Tisza Kálmán, br. Banffy Dezső, gr. Tisza Lajos, br. Vay Béla, es gr. Dégenfeld József urak

védnöksége alatt kibocsátott

**Kolozsvári
szeretetház
sorsjegye,**

mely áll 4 főnyereményből 57.000 korona értékben, továbbá

3996 nyereményből 103.000 korona értékben, összesen

**4000 nyereményből
160.000 korona értékben.**

A legkisebb nyeremény mind a két húzásnál 10 korona.

I. húzás 1898. február hó 10-en.

II. húzás 1898. április hó 10-en.

Mind a két húzásra érvényes sorsjegy ára

csak 2 korona.

Kaphatók:

a rendező bizottságnál Kolozsvártt,
továbbá minden sorsjegyelárusító helyen.**A Mauthner-féle**

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten, Andrási-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelezve, úgy a mint a mellékelt rajz mutatja.

Meghívás.**Az Érmelléki Takarékpénztár**

1898-ik évi február hó 20-án d. e. 9 órakor Székelyhidon, a takarékpénztár üzlethelyiségében

XXV-ik rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Az 1897. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. 861 frt értékű 6 db váltó leírása.
4. Tiszta nyereség felosztása.
5. Jótékony célokra fordítandó összeg felosztása.
6. Ingatlanok eladása iránti felhatalmazás.
7. Az alapszabályok 94-ik §-ának esetleges módosítása.
8. Az alapszabályok értelmében szükségessé vált következő választások u. m.:
 - a) 5 igazgatósági rendes tag
 - b) 5 igazgatósági póttag
 - c) 3 felügyelő bizottsági rendes tag
 - d) 2 felügyelő bizottsági póttag választása.
9. A közgyűlési könyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.

Figyelmeztetés.

1. A közgyűlésen szavazataikat csak azon részvényesek érvényesíthetik, kik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átírt részvényeiket személyesen vagy meghatalmazott részvényes társaik által, a közgyűlés megnyitása előtt az igazoló bizottságnak bemutatják.
2. Az évi mérleg és az erre vonatkozó iratok az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Az igazgatóság.

Az általam legondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára DEBRECZENBEN, (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben. (főpostával szemben.)